

ЖИВА ПАМ'ЯТЬ

Пам'ять про великих людей має для нас не менше значення, ніж їхня жива присутність.

Сенека, I ст. н.е.

Культура кожної країни має свої епохальні постаті з величезним творчим доробком, відомим на весь світ. Такими геніями славиться українська земля. Їх знають і шанують. А є інші, на перший погляд не такі знані, але яскраві особистості, чия творчість більше відома як народна. Таким є Степан Васильович Руданський, який за недовгий свій вік (39 років) спромігся залишити по собі цікавий та цінний літературний доробок. Він відомий українцям переважно як письменник-романтик, що створив новий жанр в українській літературі – «співомовки». А пісня «Повій, вітре, на Вкраїну», створена на його вірш, сьогодні перекладена більш ніж на 100 мов світу і є однією з найвідоміших українських пісень.

На вшанування пам'яті класика української літератури, поета, перекладача, громадського діяча, лікаря С. В. Руданського 34 роки поспіль, з ініціативи генерального директора Національної наукової медичної бібліотеки України, заслуженого працівника культури України Р. І. Павленко, в бібліотеці відбуваються вечори пам'яті, де лунають українські пісні, поезії та діляться своїми спогадами і враженнями сучасні українські поети, гумористи, вчені-медики.

8 лютого 2018 р. в Золотій залі бібліотеки було вельмилюдно, зібрання нараховувало понад 100 осіб – шанувальників рідного слова.

Співорганізатором заходу незмінно виступає Національна спілка письменників України

(НСПУ). Під час своєї промови секретар НСПУ, український дитячий письменник, заслужений працівник культури України Анатолій Качан від імені очільника Спілки Михайла Сидоржевського вручив Грамоту колективу Національної наукової медичної бібліотеки України в особі генерального директора Павленко Раїси Іванівни за популяризацію творчості та вшанування пам'яті видатного українського письменника Степана Руданського.

Ведучий вечора український поет, прозаїк, гуморист, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Степана Руданського 2014 року Гриць Гайовий згадав про добру традицію проведення свята сатири і гумору на батьківщині літератора та в Києві. Звернув увагу на той факт, що вечори пам'яті С. Руданського не випадково організовуються в Національній науковій медичній бібліотеці України, адже Степан Васильович був, перш за все, лікарем. Він дуже багато зробив для санітарної служби Криму.

Відповідальний секретар Міжнародного вінницького земляцтва, член Спілки журналістів України, співробітник Національної наукової медичної бібліотеки України Анатолій Зубар передав вітання від вінничан та повідомив присутнім про те, що, незважаючи на анексію Кримського півострова, пам'ять про першого санітарного лікаря в Ялті жива і могила його доглянута. Ця звістка тішить, до того ж наразі йде збір коштів для встановлення пам'ятника Степанові Руданському в Ялті.

Власні твори та гуморески героя вечора виконували члени Національних спілок України – письменників та журналістів: поет-сатирик, лауреат Літературної премії імені Василя Юхимовича 2009 року Володимир Стрекаль, що народився на батьківщині Тараса Шевченка у селі Моринці, та поет, сатирик, перекладач, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Степана Руданського 1996 року Валентина Козак.

Цікавою і змістовною була розповідь нащадка народного художника І. Гайдука, заслуженого раціоналізатора України, члена-кореспондента Медикотехнічної академії, лауреата премії імені М. Пирогова з хірургії Віктора Гайдука. Він згадав про знайомство з творчістю С. Руданського далекого 1966 р. у селі Хомутинці, куди привіз його батько. Віктор Гайдук розповів про нові цікаві факти біографії С. Руданського – про його дружбу з Іваном Айвазовським, про те, що Степан Васильович гарно малював... Був він прекрасним самовідданим лікарем, що не шкодував власного здоров'я задля зцілення хворих і немічних. Присутні на вечорі ще раз переконалися в тому, що С. Руданський був надзвичайно талановитою і багатогранною особистістю.

Наприкінці заходу на його гостей чекав сюрприз – демонстрація фільму під назвою «Жива пам'ять», знятого Житомирською ОДТРК під час свята сатири і гумору, що проходило у Калинівці в січні 2017 року. У фільмі велику увагу приділено правнучатому племінникові С. Руданського, лікарю військової служби, громадському діячеві, руданськознавцю Олексію Боржковському, який є головним збирачем історії славетно-

го роду та популяризатором творчості свого знаменитого предка. Завдяки його наполегливості та самовідданості у 2014 році в Калинівці встановлено пам'ятник С. Руданському, в Ялті підтримується пам'ять про нього. Регулярно виходять публікації Олексія Боржковського та його однодумців, зокрема головного бібліотекаря наукової бібліотеки Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова Ольги Юрчишиної.

Варто зазначити, що розвідки нащадка славетного роду спонукали до написання кількох книжок. Колектив авторів на чолі з Раїсою Павленко створив дві книжки: «Степан Руданський (1834–1873). Поет, лікар, громадянин» у 2009 р. (до 175-річчя від дня народження талановитого українського поета, перекладача, лікаря, громадського діяча) та книжку у 2014 р. «І я знов живий світ оглядаю...» (до 180-річчя від дня народження Степана Руданського). Ця книжка увійшла до Переліку книжкових видань, висунутих на здобуття премії Президента України «Українська книжка року» за 2014 рік у номінації «За вагомий внесок у розвиток українознавства». За її написання колектив авторів у складі Р. Павленко, Ю. Віленського, О. Кірішевої, О. Юрчишиної було на-

звано дипломантом Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Степана Руданського 2015 року.

Цьогорічними лауреатами Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Степана Руданського стали автори монографії «Степан Руданський: феномен моделювання “живого” мовлення українців» – Тетяна Космеда, Тетяна Осипова та Наталія Піддубна. Дипломантами конкурсу визнали Антоніну Петрушкевич за збірку лірики «Сповідь серця» та Юрія Березу за книжку гумористичних творів «Усмішок витру слюзу».

Раїса Павленко закликала присутніх вшанувати пам'ять багаторічного ведучого вечорів С. В. Руданського в ННМБУ, відомого поета та громадського діяча Петра Осадчука, який відійшов у вічність у 2014 р. У своїй книзі «Загострене чуття провини», що була видана 2013 р., П.Осадчук присвятив поезію «Він дослухався співів з далини...» Степанові Руданському

Збережімо у наших серцях вдячну пам'ять і вклонімося С. В. Руданському за його внесок в українську літературу – проведено опівдні 3 травня 2018 р. хвилину мовчання до 145-х роковин смерті видатного українця!

Вчений секретар ННМБУ

О. М. Кірішева

фото Ю. Шкоди